

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 4.5.2006
KOM(2006) 193 lõplik

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**otsusega 20/2004/EÜ kehtestatud tarbijapoliitikat toetavate ühenduse meetmete
rakendamise kohta aastatel 2004–2005**

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	3
2.	tarbijakaitse ühtlaselt kõrget taset toetavad meetmed	3
2.1.	1. meede. Teadusnõuanded, riskianalüüsid jne, mis on seotud tarbija tervise kaitse ja ohutuse tagamisega	3
2.2.	2. meede. Õigusnormide ja muude (ise)regulatsiooniga seotud algatuste ettevalmistamine	4
2.3.	3. meede. Tarbijate majanduslikele ja muudele huvidele mõju avaldavate turusuundumuste jälgimine ja hindamine	4
2.4.	4. meede. Andmete ja teabe kogumine ning vahetamine, millega luuakse faktiline alus tarbijapoliitika väljatöötamisele ja tarbijate huvide integreerimisele muudesse ELi poliitikavaldkondadesse	4
3.	Tarbijakaitse eeskirjade tulemuslikku täitmist soodustavad meetmed	5
3.1.	5. meede. Järelevalve ja eeskirjade täitmise tagamise koordineerimine	5
3.2.	7. meede. Toiduks mittekasutatavate toodete ja teenuste ohutuse jälgimine ning hindamine	5
3.3.	8. meede. Alternatiivsete vaidluste lahendamise mehhanismide toimimise seire	6
3.4.	9. meede. (Ühismeede) Rahalised toetused ühenduse võrkudesse kuuluvatele avalik-õiguslikele asutustele ja mittetulundusühingutele, mille eesmärk on tarbijate teavitamine ja abistamine	6
3.5.	10. meede. (Ühismeede) Rahalised toetused konkreetsetele järelevalve- ja eeskirjade täitmise meetmetele	6
4.	Meetmed tarbijaorganisatsioonide tulemuslikuks kaasamiseks ELi poliitika väljatöötamisse	6
4.1.	13. meede. Piirkondlike, riiklike ja Euroopa tarbijaorganisatsioonide personali koolitamine ja muud suutlikkust suurendavad meetmed	6
4.2.	14. meede. Tarbijate õigustega seonduvad teavitamismeetmed	7
4.3.	15. meede. Tarbijate harimine, sealhulgas noortele tarbijatele suunatud meetmed ning tarbijate harimiseks ettenähtud interaktiivsete sidusvahendite väljatöötamine ...	7
4.4.	16. ja 17. meede. Rahalised toetused Euroopa tarbijaorganisatsioonide tööle	7
5.	Meetmed mitmesuguste eesmärkide saavutamiseks	8
5.1.	18. meede. Rahalised toetused konkreetsetele ühenduse või riikliku tasandi projektidele tarbijapoliitika toetamiseks	8
5.2.	19. meede. Käesoleva raamistiku raames rakendatud meetmete hindamine	8
6.	Kokkuvõte	8

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

otsusega 20/2004/EÜ kehtestatud tarbijapoliitikat toetavate ühenduse meetmete rakendamise kohta aastatel 2004–2005

(EMPs kohaldatav tekst)

1. SISSEJUHATUS

2003. aasta 8. detsembri otsusega 20/2004/EÜ kehtestati tarbijapoliitika toetamiseks mõeldud ühenduse meetmete rahastamise üldine raamistik aastateks 2004–2007. Käesolevas aruandes antakse ülevaade otsuse rakendamisest 2004. ja 2005. aastal, et täita artiklis 13 sätestatud vahearuaande esitamise kohustust¹.

Iga-aastased kulukohustuste assigneeringud (sealhulgas EFTA osamaksed) olid ligikaudu 20,6 miljonit eurot (umbes 19,5 miljonit eurot tegevuskulude katteks ja 1,1 miljonit eurot halduskulude katteks). Alates 2005. aastast vastasid ka Bulgaaria ja Rumeenia osalemistingimustele ja tasusid 2005. aasta detsembris 157 907 euro suuruse osamakse. 2004. aastal kasutati ära 93% tegevuskulude katteks ettenähtud vahenditest ja 85% halduskulude katteks ettenähtud vahenditest, 2005. aastal kasutati mõlemast ära umbes 97%.

Komisjon võttis kõnealuse otsuse artiklis 11 ettenähtud 2004. aasta tööprogrammi vastu 31. märtsil 2004. aastal ja selle muudetud versiooni 2004. aasta detsembris. 2005. aasta programm võeti vastu 5. aprillil 2005. aastal ja seda muudeti 17. veebruaril 2006. aastal.

Käesolevas aruandes antakse ülevaade kuludest artiklis 3 sätestatud eesmärkide kaupa ja otsuse lisas loetletud meetmete kaupa. Iga-aastased tööprogrammid ja 9., 10., 16., 17. ja 18. meetme rakendamine arutati läbi liikmesriikide nõuandekomiteega.

2. TARBIJAKAITSE ÜHTLASELT KÕRGET TASET TOETAVAD MEETMED

2.1. 1. meede. Teadusnõuanded, riskianalüüsid jne, mis on seotud tarbija tervise kaitse ja ohutuse tagamisega

2004. ja 2005. aastal eraldati umbes 280 000 eurot tarbekaupade teaduskomitee nõupidamiste korraldamiseks ja muude tarbijaküsimustega tegelevate teaduskomiteede toetuseks. Nimetatud summaga toetati 137 kohtumist, mille tulemusena võeti vastu 55 aruannet ja teadusarvamust.

¹ Praktelistel kaalutlustel otsustati see aruanne esitada pärast 2005. aasta eelarve sulgemist, nii et oleks võimalik esitada mitut aastat käsitlev aruanne eelarve rakendamise kohta aastatel 2004 ja 2005.

Osana praegu tehtavatest jõupingutustest koguda andmeid kemikaalide mõju kohta inimeste tervisele, eriti tarbekaupadega kokkupuutumisel, rahastati 500 000 euroga projektide CHEM RISK ja CHEM TEST teist etappi. Lisaks kulutati keemiakaupadega kokkupuutumise põhjustatud paljunemisvõimet kahjustava mürgisuse indikaatorite hindamiseks 41 371 eurot.

2.2. 2. meede. Õigusnormide ja muude (ise)regulatsiooniga seotud algatuste ettevalmistamine

Osana olemasolevate tarbijakaitset käsitlevate õigusaktide läbivaatamiseks tehtavatest ettevalmistustest kulutati ligikaudu 500 000 eurot kommenteeritud kokkuvõtte/andmebaasi koostamiseks tarbijakaitsealase ühenduse õigustiku rakendamise kohta liikmesriikides ja selle võrdlevaks analüüsiks. See hõlmab ülevaadet asjaomasest kohtupraktikast ning ka ühenduse õigustiku puuduste ja lünkade ning veel olemasolevate kaubandustõkete tuvastamist. Tulemused avaldatakse 2006. aasta sügisel.

Selleks et arutada Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistikuga seotud küsimusi korraldati neliteist seminari kogumaksumusega 358 000 eurot. Lisaks kaasrahastati 40 000 euroga Ühendkuningriigi eesistumise ajal toimunud nimetatud küsimusi käsitlevat konverentsi. 163 000 euroga toetati teisi nõukogu eesistumisel toimunud tarbijapoliitika küsimusi käsitlevaid konverentse. 2005. aasta novembris arutas uus kõrgemaid ametnikke ühendav tarbijapoliitika võrgustik tarbijapoliitika strateegiat aastateks 2007–2013 (21 000 eurot).

2.3. 3. meede. Tarbijate majanduslikele ja muudele huvidele mõju avaldavate turusuundumuste jälgimine ja hindamine

Selleks, et hinnata tarbijate hoiakuid ja ootusi seoses toiduainete ja toiduks mittekasutatavate toodete märgiste ja nendel oleva teabega, korraldati umbes 450 000 eurot maksnud sihtrühma uuring. Alustati 264 200 eurot maksva ettevalmistava uuringuga, et võrdlevalt uurida tarbijatele osutatavate teenuste hindu ELi liikmesriikides. Selle eesmärgiks on metoodika väljatöötamine ja hinnavõrdluseks sobivate teenuste kindlakstegemine. Tulemused avaldatakse 2006. aastal. Umbes 2000 eurot kulutati hindade andmebaasidele juurdepääsemiseks. 2005. aasta märtsis korraldati koos majandusekspertidega tarbijate kahjustamist käsitlev ajurünnak (26 200 eurot).

2.4. 4. meede. Andmete ja teabe kogumine ning vahetamine, millega luuakse faktiline alus tarbijapoliitika väljatöötamisele ja tarbijate huvide integreerimisele muudesse ELi poliitikavaldkondadesse

Et toetada poliitika väljatöötamist ja pöörata tähtsaimates tarbijate huvisid mõjutavates ELi poliitikavaldkondades tarbijatele rohkem tähelepanu, eraldati umbes 2,1 miljonit eurot, et teha uuringuid tarbijate hoiakute ja arvamuste väljaselgitamiseks finantsteenuste, üldhuviteenuste ja reisijate õiguste kohta. 2005. aastal kulutati umbes 440 000 eurot üldhuviteenustealaste sihtrühma arvamusuuringute kordamiseks, et saada ülevaade nimetatud valdkonnas toimunud muutustest. 650 000 eurot eraldati piiriüleste ostude tegemisega seotud tarbijate hoiakute ja käitumise uurimiseks. Umbes 1,25 miljonit eurot kulutati uuringule, mis pidi hindama tarbijate rahuolu teatud teenustega kõikides ELi liikmesriikides, umbes

403 000 eurot tarbijate kahjustamise analüüsiks. Et täiendada eelmisi uuringuid, telliti uutes liikmesriikides esinevat ebaõiglast kaubandustegevust käsitlevate siseriiklike eeskirjade ja kohtupraktika analüüs (90 000 eurot).

Seisukohtade põhjal reisijate õiguste küsimuses kavandati edasisi meetmeid reisijate õiguste kaitsmiseks ELi transpordipoliitikas. Arvamused üldhuviteenuste kohta lisati 2005. aasta aruandesse üldhuviteenuseid osutavate tööstusharude võrgu tegevuse hindamise kohta. Eelmiste aastate uuringute andmed koondati ja avaldati trükises „Consumers in Europe – Facts and figures” (56 000 eurot). Nimetatud aruanne ja uuringute tulemused on avaldatud veebisaidil Europa .

3. TARBIAKAITSE EESKIRJADE TULEMUSLIKKU TÄITMIST SOODUSTAVAD MEETMED

3.1. 5. meede. Järelevalve ja eeskirjade täitmise tagamise koordineerimine

Umbes 220 000 eurot kulutati tarbijakaitse koostööd käsitleva määruse 2006/2004 rakendamist toetava andmebaasi ja infotehnoloogilise süsteemi prototüübi tasuvuse hindamiseks ja nende loomiseks. Tulemusi esitleti liikmesriikidele ja süsteemi hakati välja arendama 2006. aastal.

3.2. 7. meede. Toiduks mittekasutatavate toodete ja teenuste ohutuse jälgimine ning hindamine

Üldist tooteohutust käsitleva direktiivi rakendamist toetavate meetmete raames analüüsiti võrdlevalt tarbekaupade ohutuse hindamise viise ja -meetodeid. Uuring lõpetatakse 2006. aastal ja selles võrreldakse tarbekaupade ohutuse hindamise viise, mida kasutavad ELi ja EMP riikide järelevalve- ja täitevasutused ning katse- ja sertifitseerimisorganid. Samuti eraldati vahendeid, et luua infotehnoloogilised rakendused, mida tootjad ja turustajad saaksid kasutada, et täita direktiivis sätestatud kohustust teatada ohtlikest toodetest siseriiklikele järelevalveasutustele. Põhirakendust katsetatakse 2006. aasta alguses ja see kavandatakse täielikult kasutusele võtta nimetatud aasta jooksul. 2004. aasta novembris toimunud RAPEXi kontaktisikute seminaril arutati ohtlikest toodetest teatamise suuniseid. Sellele valdkonnale tehtud kulutused ulatusid 376 850 euronni.

Direktiivi 2001/95/EÜ (üldise tooteohutuse kohta) ülevõtmise siseriiklike meetmete ja nende rakendamise kohta koostati ülevaade ja võrdlev analüüs, millele kulus 200 000 eurot. Saadud tulemustest on abi õigusnormide ülevõtmise ja täitmise kontrollimisel 2006. aastal. Alustati 207 345 eurot maksva uuringuga, et luua võimalused ja infotehnoloogilise süsteemi prototüüp teabe vahetamiseks direktiivi artikli 10 alusel loodud võrgustikku kuuluvate siseriiklike asutuste vahel. Tulemused tehti liikmesriikidele teatavaks 2005. aasta oktoobris; 2006. aastal langetatakse edasised otsused. 2005. aasta märtsis asetleidnud liikmesriikide konverentsil arutati turujärelevalve toimingute kavandamist (125 000 eurot). 2005. aasta augustis toimunud ekspertide koosolekul arutati vigastuste andmebaasi täiustamise võimalusi (6000 eurot). Seejärel hakati tegema teostatavusuuringut, millele kulus 100 000 eurot. Alustati lapsekindlate tulemasinade, laste turvavärvade ja redelite tooteohutusstandardite väljatöötamisega kaasnevat tehnilist hindamist (umbes 48 000 eurot). Lisaks eraldati RAPEXi süsteemi tehniliseks toetamiseks 70 000 eurot.

3.3. 8. meede. Alternatiivsete vaidluste lahendamise mehhanismide toimimise seire

Alustati ELi liikmesriikides, USAs, Kanadas ja Austraalias tarbijatele kättesaadavate õiguskaitsevahendite võrdlevat analüüsi, millele kulus 185 400 eurot.

3.4. 9. meede. (Ühismeede) Rahalised toetused ühenduse võrkudesse kuuluvatele avalik-õiguslikele asutustele ja mittetulundusühingutele, mille eesmärk on tarbijate teavitamine ja abistamine

2004. aastal kulutati peaaegu 4,7 miljonit eurot osana riigi ametiasutuste ühismeetmetest tarbijate abistamise võrgustikele. See hõlmab EEJ-Neti üleminekuetapi toetamist 2004. aastal 15 liikmesriigis, Norras ja Islandil (ligikaudu 737 000 eurot) ja ühtse Euroopa tarbijate abivõrgustiku European Consumer Helpnet'i esimese tegevusaasta rahastamist 2005. aastal ja selle laiendamist kuude uute liikmesriiki (Tšehhi Vabariik, Poola, Eesti, Leedu, Küpros ja Läti). 2005. aastal eraldati Helpnetile umbes 4 miljonit eurot, sealhulgas uute esinduste avamiseks Maltal ja Slovakkias, infotehnoloogiliste vahendite soetamiseks ja logo loomiseks. Võrgustike ühinemise tulemusel loodi ühtne keskteenistus, et abistada tarbijaid, kellel on probleeme piiriüleste ostude tegemisel, ning hoida kokku kulusid.

3.5. 10. meede. (Ühismeede) Rahalised toetused konkreetsetele järelevalve- ja eeskirjade täitmise meetmetele

2004. aastal kaasrahastati 110 000 euroga Saksamaa, Austria, Belgia, Eesti ja Luksemburgi ametiasutuste ühismeedet, mille eesmärk oli uue veebipõhise turujärelevalve teabe- ja sidesüsteemi loomine. Muu hulgas peaks süsteem hõlbustama tööstusharude korraldatud ohutuskatsete tulemustest teavitamist ja statistiliste andmete analüüsi. Töö on kavandatud lõpetada 2006. aasta lõpuks. 2005. aastal kaasrahastati rohkem kui 1 miljoni euroga 15 liikmesriigi ühismeedet, mille eesmärk on töötada välja parimad tavad turujärelevalve erinevate valdkondade jaoks.

77 128 euroga kaasrahastati Itaalia, Saksamaa, Küprose, Soome ja Prantsuse ametiasutuste järelevalvealast ühismeedet, mille eesmärgiks on luua sidusregistreerimissüsteem selliste õnnetusjuhtumite ja nende tagajärjel saadud vigastuste kohta, mis on põhjustatud toiduks mittekasutatavate toodete allaneelamisest kuni kolmeaastaste laste poolt. Kõnealuse, *Susy Safe*'iks nimetatud meetme raames kogutakse tarbijaühingutelt ja riiklikelt turujärelevalveasutustelt andmeid, et teha kindlaks, millist tüüpi tooted tekitasid vigastusi, hinnata sotsiaalmajanduslike erinevuste mõju vigastusohule ja harida tarbijaid. Esimesi tulemusi oodatakse 2007. aasta alguseks.

4. MEETMED TARBIJAORGANISATSIOONIDE TULEMUSLIKUKS KAASAMISEKS ELI POLIITIKA VÄLJATÖÖTAMISSE

4.1. 13. meede. Piirkondlike, riiklike ja Euroopa tarbijaorganisatsioonide personali koolitamine ja muud suutlikkust suurendavad meetmed

2004. ja 2005. aastal kulutati umbes 1,3 miljonit eurot kaheksateistkümmet õppesessiooni korraldamiseks tarbijaorganisatsioonidele. Rohkem kui 400-le tarbijaorganisatsioonide töötajale, kellest 50% oli uutest liikmesriikidest, Rumeeniast ja Bulgaariast, korraldati juhtimise, lobitöö ja EÜ õigusaktide alaseid koolitusi.

Järelhindamisest selgus, et osalejad jäid kursustega väga rahule. Nimetatud õppesessioonid on ette nähtud uute liikmesriikide tarbijaorganisatsioonide töötajate suutlikkuse ja oskuste suurendamiseks. 2004. aastal korraldati tarbijaühingute ekspertidele seminare toodetes sisalduvate kemikaalide ja tooteohutuse järelevalve kohta (87 500 eurot).

4.2. 14. meede. Tarbijate õigustega seonduvad teavitamismeetmed

Ligikaudu 2 miljonit eurot kulutati tarbijate õigustest teavitavale ja tarbijaühinguid toetavale kampaaniale Poolas, mille algatas volinik Danuta Huebner 16. mail 2005. aastal Varssavis. Poola tarbijate liit on teatanud pooldajate hulga ja volinikule esitatud päringute arvu märkimisväärsest kasvust. 2005. aastal eraldati üle 2 miljoni euro samasuguste kampaaniate läbiviimiseks Tšehhi Vabariigis, Slovakkias ja Sloveenias. Umbes 130 000 eurot kulutati uuringutele, millega hinnati nimetatud kampaaniate mõju.

Täiendavad 126 000 eurot eraldati tarbijakaitset käsitlevate veebisaitide hooldamiseks ja ajakohastamiseks Euroopa Liidu kodulehel. 25 000 eurot kulutati tarbijapoliitika strateegia taasavaldamiseks, üldhuviteenuste kohta arvamusuuringu avaldamiseks, trükiste ladustamiseks, levitamiseks ja illustreerimiseks. 50 000 eurot eraldati ebaõiglast kaubandustegevust käsitlevaid uusi õigusakte tutvustava brošüüri avaldamiseks.

4.3. 15. meede. Tarbijate harimine, sealhulgas noortele tarbijatele suunatud meetmed ning tarbijate harimiseks ettenähtud interaktiivsete sidusvahendite väljatöötamine

2004. ja 2005. aastal kulutati 3,2 miljonit eurot 16–18aastastele noortele tarbijatele ettenähtud Euroopa tarbija päeviku teise ja kolmanda trüki avaldamiseks. 2005. ja 2006. aasta trükist avaldati ja levitati umbes 940 000 eksemplari. Riiklikud ja piirkondlikud ametiasutused toetavad päeviku (2006/2007) kolmanda trüki avaldamist, mis peaks jõudma rohkem kui miljoni noore kätte. 2005. aastal tehtud päeviku esimeste aastate hindamise tulemused olid üldiselt positiivsed. Ligi 400 000 eurot eraldati ELi vanade liikmesriikide jaoks 2005. aastal loodud täiskasvanud tarbijate veebipõhiste koolitusvahendite kohandamiseks uute liikmesriikide tarvis ja 1800 eurot ekspertide selleteemalistele nõupidamistele. Umbes 50 000 eurot eraldati Euroopa ühtse tarbijakaitse magistrikraadi loomise vajaduse analüüsiks.

4.4. 16. ja 17. meede. Rahalised toetused Euroopa tarbijaorganisatsioonide tööle

Tegevuskulude katteks anti toetusi Tarbijate Standardimise Osalemise Koordineerimise Euroopa Ühingule (ANEC, umbes 1,2 miljonit eurot 2004. aastal ja 1,3 miljonit eurot 2005. aastal) ja Euroopa Tarbijaliitude Ametile (BEUC, umbes 1,2 miljonit eurot 2004. aastal; 1,25 miljonit eurot 2005. aastal). Nimetatud toetusi suurendati võrreldes eelmiste aastatega, et võimaldada uute liikmesriikide tarbijaühingute integreerimist ELi tasandil.

5. MEETMED MITMESUGUSTE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS

5.1. 18. meede. Rahalised toetused konkreetsetele ühenduse või riikliku tasandi projektidele tarbijapoliitika toetamiseks

Pärast 2004. aasta pakkumiskutset kaasrahastati 15 eriprojekti kokku umbes 2,3 miljoni euroga. Peamised abisaajad olid liikmesriikide tarbijaorganisatsioonid ja muud valitsusvälised organisatsioonid. Viit projekti toetati uutele liikmesriikidele ette nähtud 75protsendise kaasfinantseeringuga. 2005. aasta pakkumiskutses olid rahvusvahelise partnerluse tingimused rangemad ja rõhutati tulemuste avaldamise tähtsust. Valiti välja neli projekti, mida kaasrahastatakse kokku umbes 2,35 miljoni euroga. Kaks nimetatud projektidest keskenduvad uute liikmesriikide tarbijaühingute suutlikkuse suurendamisele. Lepingud sõlmitakse pärast eelarvete üksikasjalikku kontrollimist ja lõplike eelarvete kinnitamist. Rahalise toetuse eraldamise otsused tehti kolme kuu jooksul alates pakkumise esitamise lõpptähtpäevast ja rahastatavate projektide nimekiri on avaldatud veebisaidil Europa.

Sidemete loomise ja partnerite otsimise hõlbustamiseks loodi Interneti-foorum. See osutus kasulikuks ja kõikidele kättesaadavaks päringutele vastamise vahendiks, kuid ei andnud erilisi tulemusi partnerite otsimisel. Projekti rakendamise hindamise väliskulud olid kokku 6000 eurot. 2005. aasta veebruaris arutas ajutine töörühm (4000 eurot) Euroopa tarbijate nõuanderühma nimetatud tarbijaorganisatsioonide esindajatega, kuidas tarbijaühingud saaksid eriprojekte täiustada, jätkates 2004. aasta lõpus toimunud tarbijaorganisatsioonide aastaassamblee raames korraldatud sama küsimust arutanud seminari tööd.

5.2. 19. meede. Käesoleva raamistiku raames rakendatud meetmete hindamine

149 730 eurot kulutati ebaõiglasi lepingutingimusi käsitleva andmebaasi CLAB hindamiseks. Tulemused seavad kahtluse alla praegusel kujul kasutatava andmebaasi tasuvuse ja tõhususe. CLABile ei ole kavas rohkem kulutada. Umbes 85 000 eurot eraldati Euroopa tarbijaorganisatsioonidele 2000.–2003. aastal antud rahalise toetuse hindamiseks. Tulemused avaldatakse 2006. aastal. 2005. aastal kulutati 230 000 eurot, et hinnata Euroopa tarbija päevikut ja 2002.–2006. aastaks koostatud ELi tarbijapoliitika strateegia mõju riikide tarbijapoliitikale.

6., 11. ja 12. meetme raames ei rahastatud ühtegi tegevust.

6. KOKKUVÕTE

Otsuse 20/2004/EÜ eesmärk oli teha kulutused rangelt sõltuvaks tarbijapoliitika eesmärkidest. Rahastatud meetmete hulgas muutuvad üha olulisemaks poliitikaloome alusteadmisi loovad meetmed, mida kasutatakse laialdaselt tarbijate huvide integreerimiseks muudesse ELi poliitikavaldkondadesse. Algatati uusi liikmesriikide ühismeetmeid, eriti turujärelevalve meetmeid. Euroopa tarbijate tugikeskuste ühendamiseiga vähendati kulusid ja nende kasutamine liikmesriikide ühismeetmena on taganud kindlama rahastamise aluse. Tehti uusi algatusi tarbijate teavitamise ja harimise valdkonnas ning palju energiat rakendati hõlbustamiseks kvaliteedi parandamisele suunatud projektitaotluste esitamist. Rohkem tähtsustati uusi liikmesriikide tarbijaühingute toetamise vahendeid, näiteks suutlikkuse tõstmise

meetmeid. Praegu on veel vara kõiki uusi kogemusi hinnata, sest tulemused selguvad alles paari järgmise aasta jooksul.